

نگاهی گذرا به صهیونیسم و یهودیان در آفریقای جنوبی و ارتباط آنها با رژیم اشغالگر قدس

تاریخچه

در سال ۱۶۵۲ اولین مهاجرین هلندی از طریق دماغه امید نیک جهت تأمین غذا و مایحتاج روزانه کارکنان کمپانی هند شرقی وارد جنوبی‌ترین نقطه‌ی آفریقای جنوبی شدند و بتدریج با اقامت در این نقطه، سنگ بنای شهری را نهادند که امروزه بعنوان یکی از شهرهای زیبای جهان و با نام شهر کیپ تاون مشهور شده است.

با درگیریهای ممتد و متعددی که مابین بوئرها و هلندی از یک طرف و انگلیسیها طی چندین دهه رخ داد، نهایتاً در سال ۱۸۰۶ آفریقای جنوبی به عنوان قسمتی از امپراتوری انگلیس شناخته شد و بتدریج با کشف طلا و الماس چهره‌ی آفریقای جنوبی از یک کشور کشاورزی به یک جامعه‌ی مدرن شهری تبدیل گردید.

گفته می‌شود دانشمندان و طراحان یهودی در کشف دماغه امید نیک توسطه بارتولومه دیاس پرتغالی در سال ۱۴۸۸ نقش خود را ایفا نموده و تعدادی از آنها در زمرة گروههای اولیه مهاجر به کیپ تاون در سال ۱۶۵۲ بوده‌اند و علی‌رغم محدودیت مهاجرت برای غیر مسیحی‌ها وارد آنجا شده ولی هویت مذهبی خود را پنهان نگاه

داشته‌اند. در واقع در سال ۱۶۵۲ با مهاجرت اولین گروه از مهاجرین هلندی به رهبری جان فان ربک به کیپ تاون دو نفر یهودی، اولین یهودیانی بودند که با هویت یهودی وارد آفریقای جنوبی شدند، ولی بعدها توسط گروه‌های تبشيری مسیحی در سال ۱۶۶۹ به مسیحیت گرویدند و نام خود را در کتب کلیساًی رفرمیست هلند بعنوان مسیحی به ثبت رسانندند. در زمان سلطه کمپانی هلندی هند شرقی از سال ۱۶۵۹ تا سال ۱۷۹۵ بر خلاف مقررات کمپانی هلندی هند غربی که دویست تن یهودی را در سال ۱۶۶۲ به بربزیل گسیل داشته بودند، تنها مسیحیان بروتستان حق داشتند در کیپ تاون اقامت گزینند در حالیکه تعدادی از یهودیان سهامدار این کمپانی بوده‌اند.

آزادی مذهبی در سال ۱۸۰۳ توسط استعمارگران هلندی و در زمان سلسله باتاوان و سپس در سال ۱۸۰۶ توسط انگلیسیها، باعث شد که اولین گروه مهاجرین یهودی که تعداد آنها ۲۰ نفر بوده است در همان سالها از انگلیس به این کشور مهاجرت نموده و زمینه حضور دائمی خود را در این کشور فراهم نمودند. در حقیقت اولین اجمن یهودیان آفریقای جنوبی در سال ۱۸۴۱ در خانه یکی از مهاجران یهودی انگلیسی، تأسیس و هشت سال بعد اولین کنیسه و پرستشگاه یهودیان که امروزه بنام امید اسرائیل شهرت دارد و هنوز هم مورد توجه و استفاده یهودیان قرار می‌گیرد، در شهر کیپ تاون ایجاد شد. در سالهای بعد بتدریج سایر یهودیان اروپائی نیز به آفریقای جنوبی وارد شدند. در سال ۱۸۸۰ تعداد جمعیت یهودیان در آفریقای جنوبی به ۴۰۰۰ نفر رسید و علاوه بر مهاجرت یهودیان از انگلیس مهاجران اولیه یهودی از آلمان و هلند نیز برای پیدا کردن فرصت‌های بهتر در اول قرن ۱۹ به کیپ تاون وارد شده و به بوئرهای هلندی پیوسته و برخی از آنها نیز به دیگر مناطق مانند رودزیا (زمبابوه و زامبیا) (علی) رفتند. و در این راه، در کشاورزی و تأسیس مراکز تجاری و ساختمان‌سازی به

بouئرها کمک نمودند و بتدريج در دهه ۱۸۴۰ در کشتيراني، ماھيگيري، صنعت شکر و توليد مشروبات الکلی و پارچه فعال شدند.

کشف الماس در سال ۱۸۶۷ در منطقه‌ی کيمبرلي تعداد قابل توجهی از یهودیان کشورهای مختلف را به اين خطه جذب نمود بطوریکه آنها به سرعت در صنعت الماس و سنگهای قيمتی دارای شركتهای متعدد شدند. در واقع شرکت دوبير برای استخراج الماس توسط شخصی یهودی به نام بارني بارناتو و شرکت دیگری نيز توسط شخصی دیگری بنام سامي مارکس برای توسيعه صنعت الماس توسط یهودیان ايجاد گردید که شرکت اخير الذکر بعدها توجه خود را به معادن طلای ويتسواتلند معطوف نمود. سامي مارکس بعدها در استخراج زغال‌سنگ و توسيعه‌ی صنایع شیشه‌سازی و آجوسازی به فعالیت پرداخت و آشکارا به تبلیغ یهودیت مشغول بود و در دوران جنگ مابین انگلیسي‌ها و بوئرها هلندی) به عنوان واسطه بين آنها عمل می‌نمود و بالاخره به عنوان سناتور در اولین پارلمان اين کشور ايفای نقش نمود. همچنانکه نقش یهودیان در آفریقای جنوبی آن زمان پررنگ‌تر می‌شد جمعیت آنها نيز به فروني می‌نهاد بطوریکه در فاصله سالهای ۱۸۸۰ تا سال ۱۹۱۰ جمعیت یهودی اين کشور از چهار هزار نفر به چهل هزار نفر افزایش يافت اين افراد که اکثر آنها از ليتواني، لاتويا و روسие آمده بودند در تأسیس فدراسیون صهیونیسم آفریقای جنوبی در سال ۱۸۹۸ که وظیفه هماهنگی فعالیتهای صهیونیستی را در سراسر کشور بهده داشت، موثر بودند.

بدنبال شکست مجدد بوئرها در سال ۱۹۰۲ توسط انگلیسها؛ هر چند در سال ۱۹۰۳ مقرراتی وضع شد که بر اساس آن مهاجرت به آفریقای جنوبی را محدود می‌نمود ولی لاپی یهودی‌ها بالاخص در اروپای شرقی به کار افتاد و آنها مجدداً اجازه ورود به آفریقای جنوبی یافتند؛ و سپس با تثبیت آفریقای جنوبی بعنوان مستعمره انگلیس در سال

۱۹۱۰ آنها یهودیان را همچون سایر سفیدپوستان آفریقای جنوبی موقعیت اجتماعی بخشیدند و از این طریق، وسایل نفوذ آنها را بر منابع اقتصادی، صنعت هتلداری، معدن، تولید و غیره، فراهم نمودند. بدنبال این تحولات جامعه، یهودیان کیپ تاون، سازمانی تحت عنوان کمیته نمایندگان یهودی کیپ تاون تشکیل دادند و یکسال بعد سازمان دیگری به همان نام برای مناطق ترانسوال و ناتال ایجاد کردند. این دو سازمان در سال ۱۹۱۲ در هم ادغام شدند و کمیته نمایندگان یهودی آفریقای جنوبی را تشکیل دادند بطوریکه امروزه این سازمان به نمایندگی از تمام مؤسسات یهودی و کنیسه‌های یهودی در کشور عمل نموده و ضمن نظارت بر مقالات روزنامه‌ها و مبارزه با انتشارات ضد یهودی، تدوین و اجرای مقررات مربوطه به یهودیها و همچنین برقراری تماس با مؤسسات یهودی داخل و خارج از کشور را بعهده دارد.

مجدداً در سال ۱۹۳۰ قانون دیگری در تضمین سهمیه برای مهاجرت به آفریقای جنوبی وضع شد ولی یهودیان آن زمان از این قانون مستثنی شدند و تا سال ۱۹۳۶ تعداد ۶۰۰ یهودی دیگر از آلمان به این کشور مهاجرت کردند.

حرکت اصلاحی و رفورمیستی یهودیان آلمانی تبار به کمک یک خاخام متولد آمریکا در سال ۱۹۳۳ و گسترش نازیسم در اروپا و نفوذ آنها در میلیشیا و نیز افریکنرهای ملی گرا در آفریقای جنوبی باعث شد تا حرکت جدیدی بر علیه یهودیان آغاز و قانون دیگری بنام قانون بیگانگان در سال ۱۹۳۷ به تصویب رسید که در واقع از مهاجرت یهودیان نیز ممانعت بعمل می‌آورد. با روی کار آمدن حزب ملی در سال ۱۹۴۸ که گرایشات ملی گرایانه و نژادپرستانه داشت ترس یهودیان از زندگی در آفریقای جنوبی و ممانعت از مهاجرت بیشتر آنها افزایش یافت چیزی که بعدها چندان واقعیت نیافت و در

واقع زمینه‌ای فراهم شد تا رژیم آپارتاید و یهودیانی که از ایده‌های صهیونیستی پیروی می‌کردند در یک راستا قرار گیرند.

رژیم آپارتاید و یهودیان

موسسات یهودی برای اولین بار در اواخر قرن ۱۸ و اوایل قرن ۱۹ در ژوهانسبورگ به وجود آمدند. برخی از این موسسات یهودی مثل جامعه‌ی مربوط به متوفیان یهود، جامعه‌ی هولیم‌بیکر و جامعه‌ی زنان نیکوکار یهودی که در آن برهه پا به عرصه‌ی وجود گذاشتند هنوز هم به صور مختلف به فعالیت خود ادامه می‌دهند. امروزه ژوهانسبورگ میزبان سازمانهای بزرگ و متعدد یهودیست که میتوان به کمیته نمایندگان یهودی آفریقای جنوبی، کتابخانه و موزه‌ی یهودیان اشاره نمود در اطراف شهر ژوهانسبورگ کنیسه‌های بتدين و اتس‌چیم فعالیت دارند و هر ساله میزبان سالگرد هولوكاست هستند. از آغاز حرکت صهیونیستی در جنوب آفریقا کیپ تاون مرکز فعالیت صهیونیستها بود. سازمان صهیون بنی در سال ۱۸۹۷ در آن شهر تأسیس و پس از آن انجمن صهیونیست دورشی در سال ۱۸۹۹ و انجمن صهیونیستی زنان در سال ۱۹۰۰ تشکیل شد. بطور کلی کیپ تاون دومین شهر بزرگ یهودی‌نشین بعد از ژوهانسبورگ در آفریقای جنوبی بوده است ولی یهودیان ساکن کیپ تاون بیش از یهودیان ژوهانسبورگ از حامیان صهیونیسم هستند و همیشه در تلاش بوده‌اند روابط جامعه خود با دولت آفریقای جنوبی را از یک طرف و دولت اسرائیل از طرف دیگر حسنی نگاه دارند. با تشکیل حزب ملی و شروع تدریجی دوره آپارتاید در سال ۱۹۴۸ که همزمان با تأسیس رژیم صهیونیستی بود. یهودیان آفریقای جنوبی به دو گروه تقسیم شدند. گروهی از ایده‌ی صهیونیستها پیروی کرده و دنباله‌رو رژیم آپارتاید شدند و گروهی نیز

به مخالفت با حزب ملی آپارتاید پرداختند و رأی خود را به حزب پیشرو و یا حزب متحده می دادند.

به موازات فعالیت صهیونیستها در آفریقای جنوبی در تثبیت رژیم آپارتاید و برقراری روابط دیپلماتیک مابین رژیم آپارتاید و رژیم اشغالگر قدس تعداد اندکی از دانشجویان یهودی غیر صهیونیست دانشگاههای آفریقای جنوبی به فعالیتهای ضد آپارتایدی پرداخته و با سازمانهای ضد آپارتایدی نظیر اسپرینگ بروکلرین و تورج کوماندو همکاری نمودند. اما رژیم آپارتاید بدون توجه به این حرکتها علاوه بر گسترش روابط با رژیم اشغالگر قدس با همکاری آن رژیم به گسترش پروژه‌های اتمی خود پرداخت در واقع ایده‌های نژادپرستانه منافع هر دو رژیم را در یک راستا قرار می‌داد. اقدامات خشونت‌آمیز آپارتاید در تأسیس بانتو سانت که در واقع طرح جداسازی سیاهان و رنگین‌پوستان از سفیدها و اختصاص مناطقی خاص برای آنها بود و رفتار مصیبت‌بار پسترانس (طرح جداسازی فلسطینیها از یهودیان و اختصاص مناطقی پراکنده به آنها) وجه تشابه بسیار نزدیک دو رژیم بود، از این‌رو روابط دو کشور به سرعت رو به رشد نهاد و رژیم صهیونیستی در سال ۱۹۵۲ نمایندگی خود را در آفریقای جنوبی افتتاح نمود و با توجه به ارتباط بسیار نزدیک و حسن‌به‌این رژیم، روابط دو کشور در سال ۱۹۷۴ به سطح سفارت ارتقاء یافت.

نخست وزیر آفریقای جنوبی دی.اف.مالان، اولین رئیس یک دولت خارجی بود که در آن موقع از اسرائیل بازدید نمود و زمینه‌ی ارتباط سیاسی طولانی مدت را بین رژیم آپارتاید آفریقای جنوبی و رژیم اشغالگر قدس رقم زد و بدنبال آن یهودیان صهیونیست از طریق فدراسیون صهیونیسم آفریقای جنوبی با دولت این کشور روابط حسن‌به‌این برقرار

نموده و توانستند برغم محدودیت‌های شدید ارزی و مقررات سخت در مورد خروج ارز مقادیر معنابهی وجوه مالی را جمع‌آوری نموده و به اسرائیل حواله نمایند این روند هنوز هم ادامه داشته و یهودیان آفریقای جنوبی در قبال حفظ کیان رژیم صهیونیستی دین بزرگی را احساس می‌کنند.

پس از جنگ ۶ روزه ۱۹۶۷ اسرائیل و اعراب، اکثر کشورهای آفریقایی روابط خود را با اسرائیل مورد تجدید نظر قرار دارند ولی آفریقای جنوبی همواره ارتباط خود را با این رژیم حفظ نمود. در نیمه دوم دهه ۱۹۷۰ بتدريج روابط اسرائیل و آفریقای جنوبی بهبود یافت و آفریقای جنوبی در طرح ساخت راه‌آهن در اسرائیل شرکت نمود و متقابلاً اسرائیل در طرح Desalination در آفریقای جنوبی شرکت جست. در سال ۱۹۷۷ پیک بوتا وزیر خارجه آفریقای جنوبی از اسرائیل بازدید کرد. بر اساس گزارش Nuclear threat initiative آفریقای جنوبی در مقابل ۵۰ تن اورانیم به گسترش پروژه‌های اتمی آفریقای جنوبی کمک نمود و در دهه ۸۰ در ساخت موشک‌های بالستیک به آفریقای جنوبی یاری رساند. همچنین گفته شده است آفریقای جنوبی و اسرائیل در سال ۱۹۷۷ قراردادی برای انتقال تکنولوژی نظامی برای ساخت ۶ بمب اتمی امضاء نمودند.

به هر حال، دوران آپارتاید دوران رشد و نمو برای اکثر سفیدپوستان بالاخص یهودیان صهیونیست بود؛ بطوریکه بیش از ۵۰ درصد یهودیان آج توانسته بودند تا مرحله دانشگاه، پیش روند در حالیکه این رقم در بین سایر سفیدپوستان بطور متوسط ۲۳ درصد بود. همچنین ده درصد از اعضای جامعه یهودیان آفریقای جنوبی دارای مدارک دانشگاهی شدند، در صورتیکه این رقم در بین سایر اقوام سفیدپوست تنها ۴ درصد

بوده است. بطوریکه جماعت یهودیان در آفریقای جنوبی در دهه ۱۹۷۰ به اوج خود رسید و به رقم بیسابقه ۱۱۹ هزار نفر رسید.

کلیساي صهیون

کلیساي صهیون بزرگترین و پر رشدترین کلیسا در آفریقا در دهه ۱۹۹۰ بوده است. این کلیسا که با علامت اختصاری ZCC شهرت دارد، در سال ۱۹۱۰ توسط شخصی به نام اینگناس لک گانیانه تاسیس شد که کارگر کشاورزی در منطقه‌ی دور افتاده‌ی روستایی بود که بعداً به شهر صهیون در ایالت شمالی لیمپوپو تبدیل گشت، او این ایده را از اشارات انجیل به کوه صهیون در اورشلیم گرفته بود. اعضای این کلیسا، از آغاز تشکیل حکومت آپارتاید در آفریقای جنوبی مخالف فعالیت‌های ضد آپارتایدی بوده و هیچگاه در تظاهرات ضد آپارتایدی شرکت نمی‌نمودند، به همین خاطر مورد تنفر سیاهان بوده و در پاره‌ای از موارد نیز مورد حمله سیاهان واقع می‌شدند، گفته می‌شود تعداد اعضای این کلیسا از مرز چهار میلیون نفر فراتر رفته و بر اساس بعضی از گزارش‌ها به شش میلیون نفر میرسد. و بیش از چهار هزار کلیسا در آفریقای جنوبی را تحت پوشش خود دارد. امروزه نیز این کلیسا بزرگترین لابی صهیونیستی در آفریقای جنوبی در جهت منافع اسرائیل محسوب می‌شود. بسیاری از صاحبان صنایع و سرمایه‌داران یهودی عضو این کلیسا بوده و در جهت منافع اسرائیل، ارسال وجوده نقد به اسرائیل و تحکیم رابطه آن کشور با دولت آفریقای جنوبی فعالیت می‌کند.

هیئت نمایندگان یهودی آفریقای جنوبی: سازمان نمایندگان یهودی آفریقای جنوبی بزرگترین سازمان یهودی در این کشور است. اکثر جماعت‌های عبری زبان کشور

و موسسات فعال یهودی عضو آن هستند. کنگره‌ی دو ساله این سازمان که تعیین‌کننده سیاست‌های اصلی سازمان است متشكل از گروه‌های متعدد یهودی از سراسر آفریقای جنوبی است. این سازمان در تلاش است تا روابط خود را با مطبوعات و متفکرین و رهبران جامعه تحکیم بخشیده و از حقوق مدنی یهودیان حمایت به عمل آورد و با تأسیس یک بانک اطلاعاتی قوی و گسترش شعبات خود در شهرهای عمده آفریقای جنوبی با جریانات ضد یهودی در کشور به مقابله برخیزد.

فعالیت ضد آپارتايدی یهودی‌ها

همزمان با گسترش فعالیت صهیونیستها در آفریقای جنوبی و ارتباط عمیقتر آنها با رژیم آپارتايد در سال ۱۹۸۵ دو سازمان یهودی پا به عرصه وجود گذاشت تا اصلاحاتی در جامعه آفریقای جنوبی ایجاد کند و بنا به قول خودشان پلی مابین سیاهان و سفیدپوستان باشند. این دو سازمان عبارتند از:

۱. یهودی‌ها برای عدالت در شهر کیپ تاون

۲. یهودی‌ها برای عدالت در شهر ژوهانسبورگ

یهودیان از طریق این دو سازمان و پاره‌ای از این موارد به طور مستقل سعی نمودند تا در تاریخ مبارزه سیاهان با رژیم نژادپرست آفریقای جنوبی ایفای نقش کنند و به صورت محافظه‌کارانه اما با بزرگ جلوه دادن نقش خود در مبارزات مردم سیاه، حضور خود را در این کشور و در جنبش سیاهان ثبت نمایند و در این راه عده‌ای نیز دستگیر شدند.

نویسنده یهودی و بنام آفریقای جنوبی نادین گردیمر در سال ۱۹۹۵ سخنرانی دفاعیه‌ی نلسون ماندلا را در دادگاه ریوونیا تنظیم کرد. وی همچنین وجهات اخذ شده

از جایزه نوبل خود را به کنگره‌ی نویسنده‌گان آفریقای جنوبی که متحد کنگره ملی آفریقا بودند، اعطای نمود. در طول دادگاه ریونیا آقای چاسکالسون که بعدها در دوران حکومت نلسون ماندلا به سمت قاضی القضاط آفریقای جنوبی منصوب شد، یکی از وکلای نلسون ماندلا بود. افراد دیگری مانند دنیس گلدبرگ رهبر کنگره‌ی دموکرات‌ها نیز به همراه نلسون ماندلا به حبس ابد محکوم شدند. برخی دیگر نیز مانند راست فرست اعدام شدند و عده‌ای دیگر مانند آرنستین، گولدراس، جو اسلاؤو، ریموند ساتنر، ری‌سایمون و رونی کاسریل یا از کشور تبعید شده و یا تحت پیگرد قضایی قرار گرفته و دستگیر شدند و یا قبل از اینکه به دست نیروهای آپارتايد دستگیر و زندانی شوند، جلا وطن کردند.

رونی کاسریل که هم‌اکنون به عنوان وزیر اطلاعات آفریقای جنوبی فعالیت می‌کند یکی از اعضای موثر کابینه‌ی دولت فعلی آفریقای جنوبی است و همواره از مخالفان سرسخت و آشکار رژیم اشغالگر قدس و سیاست‌های صهیونیستی بوده و اکنون نیز آشکارا از آرمانهای فلسطینیها دفاع می‌کند.

افراد و سازمانهای دیگری نیز در جهت حمایت از سیاهان فعال بودند ولی در باطن گرایشات صهیونیستی داشتند. از جمله‌ی آنها شخصی به نام ایناپرل من سازمانی را به نام Hunger operation تأسیس نمود که با هزاران سیاه آفریقای جنوبی در ارتباط بود و سیاهان را برای کسب مهارت تحت آموزش خود قرار میداد. وی تمایلات اسرائیلی داشت و نفوذ در بدنی سیاهان از اهداف پنهان وی بود، همچنین اتحادیه‌ی زنان یهودی که فعالیت‌های خود را در مناطق سیاه پوست نشین متمرکز کرده بود علاوه بر آموزش و تربیت آنها برخی از زنان شاخص را شناسایی و به اسرائیل می‌فرستاد.

کنیسه‌ی آکسفورد ژوهانسبورگ و معبد اسرائیل در کیپ تاون با اداره پیش‌دستانها، کلینیک‌های درمانی، برنامه‌های آموزشی بزرگ‌سالان و ارائه خدمات حقوقی به خانواده‌های سیاه‌پوست و قربانیان آپارتمان کمک می‌نمودند.

روابط آفریقای جنوبی و رژیم صهیونیستی پس از انتخابات دموکراتیک ۱۹۹۴ بدنبال انتخابات دموکراتیک در سال ۱۹۹۴ و روی کار آمدن دولت مردمی در آفریقای جنوبی سیاست خارجی این کشور در رابطه با اسرائیل رنگ دیگری به خود گرفت، بطوریکه این کشور ضمن حفظ رابطه با اسرائیل روابط تمام‌عیار با سازمان آزادبخش فلسطین برقرار نمود و رسم‌آز قطعنامه‌های سازمان ملل و شورای امنیت درخصوص رفع تخاصمات مابین فلسطین و اسرائیل حل و فصل صلح‌آمیز آن حمایت کرد، با این وجود، در سال ۱۹۹۵ میلادی آلفرد انزو وزیر خارجه‌ی وقت آفریقای جنوبی از اسرائیل بازدید نمود و زمینه‌ی تشکیل کمیسیون مشترک مابین دو کشور را فراهم کرد. در سال ۱۹۹۶ اولین کمیسیون مشترک مابین دو کشور تشکیل گردید که طی آن ۵ موافقت‌نامه‌ی همکاری در زمینه‌های تجاری کشاورزی و فرهنگ و علوم و... به امضاء رسید. همچنین طرفین موافقت نمودند که اتباع آفریقای جنوبی که دارای گذرنامه‌ی معابر هستند، برای اقامت سه ماهه نیازی به روادید نخواهند داشت. با این حال، سنگینی ارتباط با فلسطینیان و حمایت از آنها در عرصه‌های بین‌المللی و نیز مخالفت با ایده‌های نژادپرستانه‌ی اسرائیل که ریشه در مبارزات رهبران سیاه آفریقای جنوبی و نزدیکی آنها با رهبران نهضت آزادی‌بخش فلسطین داشت، منجر به رکود و سردی در روابط دو کشور شد. سفر نلسون ماندلا در سال ۱۹۹۹ به اسرائیل نیز نتوانست کمک چندان مؤثری به ارتقاء روابط دو کشور نموده و سطح روابط دو طرف را به حد مطلوب

برساند. بسته شدن دفتر تجاری اسرائیل در ژوهانسبورگ در سال ۲۰۰۴ و سفر معاون وزیر خارجه آفریقای جنوبی به ایران، سوریه و مصر نیز انتقادات طرفین را از سیاست خارجی دو کشور به دنبال داشت تا اینکه در اوآخر همان سال سفر معاون وزیر تجارت و صنعت اسرائیل و نه نفر از مسئولان و مدیران ارشد آن کشور به آفریقای جنوبی سراغاز بهبود روابط دو کشور در عصر جدید گشت. هر چند هدف عمده‌ی این سفر که اکثریت اعضای آن از حزب لیکود بودند، آشنایی از نحوه انتقال قدرت از رژیم آپارتاید به سیستم دموکراتیک ذکر گردید، اما هدف پنهان آن زمینه‌سازی برای سفر ایهود المرت معاون وقت نخستوزیر اسرائیل به آفریقای جنوبی بود.

سفر ایهود المرت به آفریقای جنوبی که سفر بالاترین مقام اسرائیلی بعد از سال ۱۹۹۴ به این کشور بود فصل جدیدی از روابط مابین دو کشور را رقم زد بطوریکه ضمن ارتقاء روابط سیاسی مابین دو کشور منجر به افزایش روابط اقتصادی طرفین در سال‌های اخیر شده است. اما متقابلاً مورد اعتراض مسلمانان، آزادیخواهان و حتی برخی از رهبران مبارز سیاهپوست قرار گرفت.

نتیجه‌گیری

عامل فشار یهودیان صهیونیست در آفریقای جنوبی که بیش از هزار شرکت را در این کشور تحت پوشش و سلطه خود دارند و شبکه بسیار گسترده مجتمع‌های تجاری یهودیان، فعالیت‌های بی‌وقفه کلیساًی صهیون، مطبوعات یهودی و سلطه‌ی یهودیان بر رسانه‌ها و روزنامه‌ها در آفریقای جنوبی، فدراسیون صهیونیست و نهایتاً فعالیت هیئت نمایندگان یهودی آفریقای جنوبی از عوامل مؤثر حفظ و گسترش روابط آفریقای جنوبی و اسرائیل بوده‌اند. از طرف دیگر خواست آفریقای جنوبی برای کسب کرسی دائمی در

شورای امنیت که بدون کمک آمریکا و لابی قوی صهیونیست‌ها در آن کشور امکان‌پذیر نیست، آفریقای جنوبی را بر آن داشته است تا ضمن گسترش روابط با رژیم صهیونیستی از سیاست‌های به ظاهر سرسختانه خود علیه اسرائیل کاسته و به حل و فصل مناقشات اسرائیل و فلسطین بر اساس سیاست دو دولت‌ملت تأکید ورزد. لذا هر چند مخالفت مسلمانان و آزادی‌خواهان و پاره‌ای از رهبران مبارز سیاه‌پوست با نوع تعامل آفریقای جنوبی با اسرائیل ادامه خواهد یافت اما نیازهای روز آفریقای جنوبی و کنار رفتن تدریجی رهبران مبارز در این کشور که گرایشات ضد نژادپرستانه دارند و گذشت زمان منجر به تحکیم بیشتر روابط این دو کشور شده و فاصله آنها را با مبارزین راسیتین فلسطین بیشتر خواهد کرد.

رای آفریقای جنوبی در شورای امنیت در خصوص قطعنامه‌ی ضد ایرانی پرونده‌ی هسته‌ای ایران نماد بارزی از وجود عنصری بازدارنده دارد که نه تنها عایداتی برای آفریقای جنوبی نخواهد داشت بلکه فربیکاری و دروغگویی آمریکا و رژیم صهیونیستی را باری دیگر برای آن کشور تأثید خواهد کرد.

محمدعلی قانع‌زاده

پژوهشکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتوال جامع علوم انسانی

منابع مورد استفاده:

1. South African Jewish Genealogy By: Issroff, London. UK 1999
2. Pamphlet of Human Science Research Council 1998
3. Pamphlet of South African rabbinic Association May_ 2006
4. Jewish Affairs 2006_ 2007
5. Year book of South Africa 2006_ 2007_ GCSI
6. You Must Know about SA Jewish board of deputies_ 2006
- 7.MRN Via SA Jewish board of deputies_ 2006

گزارش‌های موسسه بررسی رسانه‌ها در آفریقای جنوبی

بخی از سایتها مورد استفاده:

http://www.Jewishweb.co.za/social_functions/holocaust_memorial_2006/ hm 2006 ws/ index. htm

یادواره هولوکاست

<http://www.Chc. Org. za/ shiurim. htm>

<http:// www. Chc. Org. za/ holidays. htm>

<http:// www. Chc. Org. za/ links. htm>

<http:// www. Ctholocaust. Co. za/ view. Asp? Pg= info>

<http:// www. Jewishgen. Org/ SAfrica/ schools. htm>

<http:// www. Bh. Org. il/Communities/ Archive/ Cape Town. asp>

<http:// www. Jewishgen.Org/ SAfrica/ communities/ index. htm>

<http:// www. Haruth. Com/ jw/ jews South Africa. html>